

Ο Παλμός των Μηλιω

Ε.Η.Μ.
Μέγαρο Παρασκευοπούλου 4
454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΖ', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 197, ΙΟΥΛΙΟΣ 2000
Ταχ. Δ/ση: 455 00 Μηλιωτάδες Ιωαννίνων, Τηλ. & FAX: (0656) 31119

ΤΟ 2^ο ΠΑΝΔΕΜΑΤΙΩΤΙΚΟ ΑΝΤΑΜΩΜΑ

Πραγματοποιήθηκε στις 17 Ιουλίου στην Αγία Μαρίνα Δεματίου, ανήμερα του πανηγυριού, το 2^ο Πανδηματιώτικο Αντάμωμα.

Ντότιοι και ξενιτεμένοι Δεματάτες ανταμώθηκαν στο χώρο του εξωκλησιού της Αγίας Μαρίας, σε μια προσπάθεια που άρχισε το 1996 με το 1^ο Αντάμωμα, ώστε να συσφιστούν οι σχέσεις των χωριανών και κυρίως να γνωριστούν οι νέοι, που ζουν σήμερα σε διαφορετικά μέρη εντός και εκτός Ελλάδας.

Την εκδήλωση διοργάνωσαν από κοινού η Αδελφότητα Δεματίου Αμερικής, ο Εξωραϊστικός - Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δεματίου «Ο Άγιος Νικόλαος», ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δεματίου «Η Πρόοδος» και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μηλιωτάρων.

Το πρόγραμμα περιείχε Θεία Λειτουργία με αρτοκλασία στον Ι. Ναό Αγίας Μαρίας, Επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο των τριών πεσόντων εθελοντών Κρητών στον πόλεμο 1912-13 και κατάθεση στεφάνου από την Αδελφότητα Δεματίου Αμερικής.

Ακολούθησαν χαιρετισμοί από τον ιερέα του χωριού Πέτρο Παπαχρήστο, τον Πρόεδρο του Εκπ/κού Συλλόγου Δεματίου «Η Πρόοδος» κ. Γεώργιο Νικολό, τον Πρόεδρο του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάρων κ. Βασίλειο Παπαευθυμίου, τον εκπρόσωπο του Εξωρ. - Εκπ/κού Συλλόγου Δεματίου «Ο Άγιος Νικόλαος» κ. Βασίλειο Αγγέλη, τον Πρόεδρο της Αδελφότητας Δεματίου Φιλαδελφείας Αμερικής κ. Πέτρο Κίτσιο, τον Δήμαρχο Ανατολικού Ζαγορίου κ. Σωτήριος Σπυριδάκη και τον Πρόεδρο του Τοπικού Συμβουλίου Δεματίου κ. Ευθύμιο Κίτσιο.

Στη συνέχεια εκφωνήθηκε ομιλία από τον κ. Βασίλειο Σπύρου με θέμα: «Δεμάτι και μετανάστευση».

Στο τέλος ο Πρόεδρος της Αδελφότητας Δεματίου Αμερικής προσέφερε από μία εικόνα ως δώρο στον κ. Δήμαρχο και τους προέδρους των τριών Συλλόγων και οι Σύλλογοι από τη μεριά τους προσέφεραν στον Πρόεδρο της Αδελφότητας Δεματίου Αμερικής εικόνα της Αγίας Μαρίας.

Την όλη εκδήλωση συντόνιζε ο Πρόεδρος του Εξωρ. - Εκπ/κού Συλλόγου Δεματίου «Ο Άγιος Νικόλαος» κ. Μιχ. Παππάς.

Ακολούθησε δεξίωση εκ μέρων των Συλλόγων προς όλους τους παρευρισκομένους και βεβαίως, όπως η μέρα το καλούσε, άρχισε ο χορός και το γλέντι που κράτησε ως τις απογευματινές ώρες και συνεχίστηκε το βράδυ στην πλατεία του χωριού.

Το επόμενο Πανδηματιώτικο Αντάμωμα θα γίνει μετά από τέσσερα χρόνια.

ΛΑΪΚΗ ΒΡΑΔΙΑ ΣΤΟ ΤΡΙΣΤΕΝΟ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Τριστένου «Ο Πλάτανος» διοργάνωσε λαϊκή βραδιά στο Τρίστενο στις 22 Ιουλίου, με το μουσικό συγκρότημα «Ιχνηλάτες».

Στις 18 Αυγούστου

Λαϊκή βραδιά στους Μηλιωτάδες

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μηλιωτάρων ανακοινώνει ότι στις 18 Αυγούστου 2000, ημέρα Παρασκευή, θα διοργανωθεί λαϊκή βραδιά στο χώρο της αυλής του Γυμνασίου Μηλιωτάρων.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΕΘΟΔΙΟ ΑΝΘΡΑΚΙΤΗ

Την Κυριακή 23 Ιουλίου διοργανώθηκε εκδήλωση μνήμης Μεθοδίου Ανθρακίτη στον Ανθρακίτη. Την εκδήλωση συνδιοργάνωσαν η Ι. Μητρόπολη Ιωαννίνων, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων και ο Δήμος Ανατολικού Ζαγορίου.

Το πρόγραμμα περιείχε μνημόσυνο στη μνήμη του Μεθοδίου Ανθρακίτη, χαιρετισμούς από τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Ιωαννίνων κ.κ. Θεόκλητο, τον Υφυπουργό Γεωργίας κ. Ευάγγελο Αργύρη, τον Νομάρχη Ιωαννίνων κ. Νικ. Ζαρμπαλά και τον Δήμαρχο Ανατολικού Ζαγορίου κ. Σωτ. Σπυριδάκη.

Εισηγήσεις έγιναν από την κ. Μαρία Γιαννακού - Ντιναλέξη, Δασκάλα, Νομαρχ. Σύμβουλο, με θέμα: «Μεθόδιος Ανθρακίτης και σύγχρονη πραγματικότητα», από τον κ. Ν. Ψημμένο, Καθηγητή Νεοελληνικής Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με θέμα: «Μεθόδιος Ανθρακίτης - Προβλήματα προσέγγισης του έργου του» και από τον κ. Κ. Πέτσιο, Λέκτορα Ιστορίας της Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με θέμα: «Φιλοσοφικές συνιστώσες του έργου του Μεθοδίου Ανθρακίτη».

Ακολούθησε παρουσίαση μουσικού προγράμματος από τη Χορωδία Ιεροσαλτών Ιωαννίνων «Ιωάννης Κουκουζέλης» και τέλος παρατέθηκε δεξίωση στην πλατεία του Ανθρακίτη.

Στο χώρο της εκδήλωσης υπήρχε έκθεση τεκμηρίων για τη ζωή και το έργο του Μεθοδίου Ανθρακίτη.

Το συντονισμό της εκδήλωσης είχε ο δάσκαλος κ. Στέφανος Τσιάλος και τη φροντίδα των προσκεκλημένων είχε ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου κ. Βασ. Τζίμας.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Ιωαννίνων κ.κ. Θεόκλητος, ο Υφυπουργός Γεωργίας κ. Ευάγ. Αργύρης, ο Βουλευτής Ιωαννίνων κ. Στ. Καλογιάννης, ο Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Ν. Ζαρμπαλάς, εκπρόσωποι των στρατιωτικών και αστυνομικών αρχών, οι νομαρχιακοί σύμβουλοι Ιωαννίνων κ. Μαρία Γιαννακού και Μιχ. Παππάς, ο Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορησίων κ. Πολ. Καρράς, ο Πρόεδρος της Ένωσης Ζαγορησίων Αθηνών κ. Αριστόβ. Χρόνης, δημοτικοί και τοπικοί σύμβουλοι, εκπρόσωποι των συλλόγων και άλλων φορέων της περιοχής και κάτοικοι του Δήμου.

ΣΥΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΑΡΑΧΘΟΥ

Πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων, σύσκεψη εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης και οικολογικών οργανώσεων για την προστασία του ποταμού Αράχθου.

Προσδιορίστηκαν οι βασικές πηγές μόλυνσης του ποταμού και συζητήθηκαν τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

Το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Ιωαννίνων σε συνεργασία με το Δήμο Ανατολικού Ζαγορίου παρουσίασε το θεατρικό έργο του Δημ. Ψαθά «Φωνάζει ο κλέφτης» στις 29 Ιουλίου στους Βουτανσαίους και στις 30 Ιουλίου στην Πέτρα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΒΑΦΤΙΣΕΙΣ

1. ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Στις 9 Ιουλίου η Δήμητρα και ο Χρήστος Κ. Νικόλας βάφτισαν το κοριτσάκι τους. Οι ανάδοχοι και Γιαννούλα και Νίκος Κουστούρης και Γεωργία και Γιάννης Νίκας του έδωσαν το όνομα Ζωή - Αλεξάνδρα.
2. ΑΘΗΝΑ: Είς τον Ιερών Ναόν Αγίου Παντελεήμονος ο εκ Πέτρας Ζαγορίου Συν/χος Διδάσκαλος Άγγελος Δαλαγγέλης εβάπτισε κατόπιν αδείας Ιεράς Αρχιεπισκοπής 4/μελή οικογένειαν Βορειοηπειρωτικήν από το Αργυρόκαστρον Βορείου Ηπείρου, του Λάμπρου και Άγγελου Λότακου. Κατά την τέλεσιν του Μυστηρίου παρέστησαν συγγενείς, φίλοι και πολλοί από το εκκλησίασμα της προηγούμενης Θείας Λειτουργίας. Ο ανάδοχος και οι νεοφώτιστοι εδέχθησαν συγχαρητήριους ευχές.
Να τους ζήσεουν

ΓΑΜΟΙ

1. ΜΑΖΙΑ: Στις 23 Ιουλίου έγινε ο γάμος της Φωτεινής Παύλ. Κολιού με τον Κων/νο Σιώκοτο από τη Μάζα.
2. ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Στις 23 Ιουλίου έγινε ο γάμος της Κωνσταντίνας Κλεόβ. Καραγιάννη από τον Καστανώνα με τον Απδότολο Λαγό.
3. ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Στις 30 Ιουλίου έγινε ο γάμος του Σπύρου Β. Μπίνα, από το Καρυώτι Παραμυθιάς με την Ελένη Μότσιου από το Ανθοχώρι Μετσόβου.
Να ζήσουν ευτυχισμένοι!

ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Στις 9 Ιουλίου γιορτάστηκε η Ημέρα Μνήμης Ανατολικού Ζαγορίου, που διοργάνωσε ο Δήμος για την επέτειο της καταστροφής των χωριών του Ανατ. Ζαγορίου από τους Γερμανούς κατακτητές.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με Δοξολογία στον Ι. Ναό Αγίου Γεωργίου Τριστένου, επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφάνων στο μνημείο σφαγιασθέντων στο Γρεβενίτι. Ακολούθησε χαιρετισμός του κ. Δημάρχου Αν. Ζαγορίου Σωτ. Στυριδάκη στην πλατεία του Τριστένου και παρουσίαση προγράμματος από τη χορωδία Συλλόγου Ιεροψαλτών Ιωαννίνων «Άγιος Ιωάννης ο Κουκουζέλης» με δημοτικά τραγούδια. Στο τέλος παρατέθηκε δεξίωση με φαγητά και ποτά.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν οι βουλευτές Κων. Τασούλας και Σταύρος Καλογιάννης, εκπρόσωποι των στρατιωτικών, αστυνομικών και πυροσβεστικών υπηρεσιών, ο Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορισιών, δημοτικοί και τοπικοί σύμβουλοι, πρόεδροι συλλόγων και άλλων φορέων της περιοχής και κάτοικοι των χωριών.

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΑΘΗΝΑ: Στις 7 Ιουλίου έφυγε από τη ζωή ο Ιωάννης Μανιώτης, σύζυγος της χωριανής μας Σταυρούλας Αλκ. Αγγέλη, σε ηλικία 57 ετών.
Θεράμια συλλυπητήρια!

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

1. ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ: Στις 2 Ιουλίου τελέστηκε 40ήμερο μνημόσυνο στη μνήμη του Σπυριδωνα Κοσμά.
2. ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ: Στις 2 Ιουλίου τελέστηκε μνημόσυνο για την ανακομιδή των οστών του Ιωάννη Γ. Μπαζαλέκου.
3. ΔΕΜΑΤΙ: Στις 9 Ιουλίου τελέστηκε ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη της Αικατερίνης Ευθ. Τσόλη. Αιώνια τους η μνήμη!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΕΛΕΣΗΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ

1. Την Κυριακή 20 Αυγούστου θα τελεστεί στο Δεμάτι ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη της Γλυκερίας Β. Ξήτα.
2. Την Κυριακή 27 Αυγούστου θα τελεστεί στο Δεμάτι ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη της Γεωργίας Δ. Ζιάβρα.

ΔΩΡΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ Ι. ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ

Δημήτριος Ντέλλης 5.000

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο εφημέριος Ι. Ναού Αγίου Νικολάου Δεματίου Πέτρος Παπαχρήστος ευχαριστεί θερμότατα: α) τον Γεώργιο Ι. Μπλέσιο για την δωρεά ενός απορροφητικού μανουαλιού στον Ι. Ναό Αγίου Νικολάου Δεματίου στη μνήμη της μητέρας του

Λαμπρινής Ι. Μπλετίου. β) τον Κων/νο Χρ. Κατσέφτη για τη δωρεά χρηματικού ποσού για τις αγιογραφίες του Ι. Ναού Αγίου Νικολάου και γ) τον Βασίλειο Δ. Χαλαράμπου για τη δωρεά ενός προσκυνηταρίου στον Ι. Ναό Αγίας Μαρίας και για όλες τις εργασίες που έκανε στον Ι. Ναό Αγίας Μαρίας.
Εύχεται υγεία, οικογενειακή ευτυχία και πάσα παρά Θεού χάρη.

ΜΙΑ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ

Διευκρινίζεται ότι από τα Κοινωνικά οι ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ και οι ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΕΛΕΣΗΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ δημοσιεύονται μόνο μετά από επιθυμία των ενδιαφερομένων.

ΜΕΘΟΔΙΟΣ ΑΝΘΡΑΚΙΤΗΣ

Ο Μεθόδιος Ανθρακίτης, διδάσκαλος του Γένους, γεννήθηκε στην Καμνιά ή Καμινιά Ζαγορίου το 1660. Το χωριό αυτό μεταγενέστερα (1947) πήρε το όνομά του.

Τις πρώτες σπουδές του έκανε στα Ιωάννινα κοντά στο Βησσαρίωνα Μακρή και τον Γεώργιο Σουγδουρή.

Από το 1697 σπούδασε στη Βενετία Φυσικές Επιστήμες, ενώ παράλληλα ήταν εφημέριος στο Ναό Αγίου Γεωργίου.

Το 1710 αναλαμβάνει τη διεύθυνση της Σχολής Κυρίτζη στην Καστοριά, όπου διδάσκει Φιλοσοφία και Μαθηματικά.

Το 1721 διδάσκει στη Σιάμιστα στη Σχολή Ζωσιμά και από το 1723 διευθύνει στη Σχολή Γκιούμα στα Ιωάννινα.

Μετά από καταγγελία του μαθητή του Ιεροθέου το Πατριαρχείο ζητάει (1723) να παρουσιαστεί ενώπιον του Συνοδικού Δικαστηρίου να απολογηθεί για τη διδασκαλία του και, παρά την επιστολή των Αρχόντων των Ιωαννίνων, εκδίδεται απόφαση, με την οποία καθαιρείται από το Ιερατικό και Διδασκαλικό του αξίωμα και τα συγγράμματά του θεωρούνται «πυρός άξια».

Από το 1723 μέχρι το 1725 που εκδίδεται απαλλακτική απόφαση από το Συνοδικό Δικαστήριο, δεν γνωρίζουμε επακριβώς τον τόπο της διαμονής του.

Τον ξαναβρίσκουμε το 1725 Σχολάρχη στην Επιφάνειο Σχολή των Ιωαννίνων, την πόλη που ζει μέχρι το θάνατό του, λίγο πριν το 1749.

Η «Οδός Μαθηματικής» εμπεριέχει τον πυρήνα του μαθηματικού του συστήματος.

Με το έργο «Βοσκός λογικών προβάτων» θέλησε να βοηθήσει στην εξύψωση του πνευματικού επιπέδου του κλήρου.

(Από το φυλλάδιο που εκδόθηκε για την Εκδήλωση Μνήμης Μεθοδίου Ανθρακίτη)

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Από το Νομαρχιακό Συμβούλιο Ιωαννίνων εγκρίθηκε η χρηματοδότηση της μελέτης για τη Βελτίωση - ασφαλτόστρωση της 41^{ης} επαρχιακής οδού από Ε.Ο. Ιωαννίνων - Τρικάλων προς Γρεβενίτι - Φλαμπουράρι - Βοβούσα - όρια Νομού, προϋπολογισμού 14.000.000 δρχ.

ΔΕΜΑΤΙ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Δημοσιεύουμε την ομιλία του κ. Βασίλη Σπύρου, με θέμα «Δεμάτι και μετανάστευση», η οποία εκφωνήθηκε στην Αγία Μαρίνα με την ευκαιρία του 2^{ου} Πανδεματιώτικου Ανταμώματος.

Ποτέ δεν θα ξεχάσω, μικρό παιδί, κείνα τα δάκρυα χαράς για τον ερχομό του ξενιτεμένου στο χωριό, τις ιστορίες που διηγούνταν, τους άγνωστους τόπους που περνούσαν μπροστά από τα έκπληκτα παιδικά μας μάτια. Ποτέ δεν θα ξεχάσω κείνα τα πικρά δάκρυα του αποχωρισμού, από τα μάτια των γονιών για τα ξενιτεμένα παιδιά τους. Τις συμβουλές, τις ευχές, τις παροτρύνσεις και κυρίως την επισήμανση να καζαντίσουν και να γυρίσουν πίσω. Άραγε πόσες από τις ευχές αυτές έπιασαν τόπο;

Όταν οι κ. Πρόεδροι των Συλλόγων, τους οποίους ευχαριστώ για την τιμή που μου έκαναν, μου ανέθεσαν να μιλήσω σε τούτο το 2^ο Πανδεματιώτικο Αντάμωμα με θέμα «Δεμάτι και μετανάστευση» σκέφτηκα πως τούτες οι λέξεις κατανήσαν ταυτόσημες και αχώριστες. Δεμάτι και μετανάστευση πάνε μαζί και πάνε πολύ πίσω σε βάθος χρόνου. Από τότε που κτηνοτρόφοι εγκαταστάθηκαν σ' αυτόν τον ορεινό όγκο για την επιβίωσή τους και ίδρυσαν το πρώτο χωριό.

Η πρώτη ιστορική αναγκαστική μετανάστευση - ξεριζωμός του χωριού έγινε τον 17^ο αιώνα στη Μακεδονία εξαιτίας της καταπίεσης από τους Τούρκους. Το 1820 δεύτερος ξεριζωμός στο Δραγάι του Ζαγορίου. Το 1912 καταστροφή και διασκορπισμός του χωριού.

Πρώτη μετανάστευση του χωριού για εξεύρεση εργασίας τον προηγούμενο αιώνα στην Ανατολή (Μικρά Ασία). Επάγγελμα το γνωστό, κτηνοτρόφοι οι περισσότεροι. Λίγα τα έσοδα λίγα τα χρήματα που στέλνουν στις οικογένειές τους στο χωριό. Τόσο μαζικός είναι ο ξενιτεμός που και οι ιερείς ακόμα μετανάστευσαν εκεί. Το χαρακτηριστικό της μετανάστευσης αυτής, αλλά και συνεχώς μέχρι τη δεκαετία του 1950 ήταν ότι οι ξενιτεμένοι ήταν μόνο άντρες. Οι γυναίκες και τα παιδιά μαζί με τους γερόντους έμεναν στο χωριό και περίμεναν το γυρισμό τους.

Μερικοί την ίδια περίοδο, δηλαδή το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα, μεταναστεύουν στη Ρουμανία, όπου τα πράγματα ήταν καλύτερα.

Στο μεταξύ στο χωριό αρχίζει μια τοπική μετανάστευση μεγάλης σπουδαιότητας. Οι κάτοικοι του ορεινού χωριού μεταναστεύουν στα πεδινά και καταφέρνουν να κάνουν δική τους την παραποτάμια γη των Μηλιωτάδων, που ήταν τούρκικο τοιφίκι και ανήκε σε κατοίκους του Γρεβενιτίου, οι οποίοι σιγά σιγά εγκατέλειψαν την περιοχή.

Ορόσημο για τη μετανάστευση του χωριού αποτέλεσε το ταξίδι προς το άγνωστο ενός ανήσυχου Δεματίτη, του Κων/νου Ευθ. Οικονόμου (Κώστα Παπαθύμιου), ο οποίος αφού ταξίδεψε το 1882 πρώτα

στην Ανατολή μαζί με τον ιερέα πατέρα του, το έτος 1906 μετανάστευσε στην Αμερική μόνος του. Έμαθε στο καράβι τη διεύθυνση ενός μεγάλου ηπειρώτη καπνοβιομήχανου Στεφάνου στη Φιλαδέλφεια, ο οποίος τον βοήθησε και του πρόσφερε δουλειά. Έγραψε στο χωριό και τον ακολουθήσαν πολλοί χωριανοί, τόσοι πολλοί ώστε δεν υπήρχε σπίτι στις αρχές του 20ού αιώνα που να μην είχε ξενιτεμένο στην Αμερική. Αυτός είναι ο λόγος που οι περισσότεροι χωριανοί μας είναι εγκατεστημένοι στη Φιλαδέλφεια.

Το 1913 οι ξενιτεμένοι χωριανοί ιδρύουν στη Φιλαδέλφεια την Ιερά Αδελφότητα Δεματίου, η οποία ανασυστάθηκε το 1976 ως Αδελφότητα Δεματίου Φιλαδέλφειας Αμερικής.

Μετά την απελευθέρωση της Ηπείρου από τους Τούρκους και μέχρι το 1930 πολλοί από τους

μετανάστες επιστρέφουν στο ελεύθερο πια χωριό για αναζήτηση καλύτερης τύχης, αλλά και εξαιτίας του οικονομικού προβλήματος που δημιουργήθηκε στην Αμερική με το γνωστό κραχ του 1929. Αρκετοί παραμένουν στα ξένα μακριά από τις οικογένειές τους και με κάθε τρόπο βοηθούν και τους συγγενείς και το χωριό τους. Πρώτο κοινωφελές έργο που γίνεται με τη βοήθεια των μεταναστών είναι η κατασκευή του πηγαδιού στην πλατεία του Δεματίου το έτος 1916. Ακολούθησε η ενίσχυση για την ανέγερση του Δημοτικού Σχολείου Δεματίου μαζί με το οικότροφείο το έτος 1927, το οποίο κήκε το 1943 από τους Γερμανούς. Και ο κατάλογος αυτών των έργων μεγάλωσε και συνεχίζει να μεγαλώνει, αφού και σήμερα κάθε κοινωφελές έργο, οπουδήποτε και αν γίνεται στο χωριό, ενισχύεται σημαντικά με εράνους των χωριανών ξενιτεμένων. Χαρακτηριστικό είναι ότι όλες οι εκκλησίες και τα εξωκλήσια ανακαινίστηκαν ή ανεγέρθηκαν με χρήματα των μεταναστών, συμπεριλαμβανομένου και του Ι. Ναού της Αγίας Μαρίας, που σήμερα τιμούμε τη μνήμη της.

Κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο διακόπτεται κάθε επικοινωνία των ξενιτεμένων με το χωριό. Τη δεκαετία του 1950 αρχίζει η μαζικότερη μετανάστευση των χωριανών προς την Αμερική. Τώρα όμως οι ξενιτεμένοι παίρνουν μαζί τους και τις οικογένειές τους. Ο κάθε συγγενής προσκαλεί τον άλλον και έτσι ένα νέο Δεμάτι γεννιέται στην Αμερική, κυρίως στη Φιλαδέλφεια αλλά και σε άλλες πλέον πολιτείες, όπως στη Νέα Υόρκη και αλλού, όπου πρόκοψαν, έκαναν περιουσίες, μεγαλούργησαν...

Ταυτόχρονα τα σύγχρονα μεταναστευτικά ρεύματα στρέφουν αρκετούς χωριανούς στη Γερμανία, όπου και σήμερα υπάρχει σημαντικός αριθμός ξενιτεμένων, Αυστραλία, Νότιο Αμερική.

Αυτός ο τελευταίος ξενιτεμός συνοδεύεται από την ερήμωση του χωριού. Οι πόρτες κλειδώνονται, οι αυλές χορταριάζουν και οι γέροντες γονείς περιμένουν το γυρισμό, που τις περισσότερες φορές ποτέ δεν φαίνεται... Αρκετοί από τους γέροντες που συνόδευαν τα παιδιά τους στην ξενιτιά έζησαν ή ζουν με την ελπίδα του γυρισμού, που όμως έγινε όνειρο άπιαστο...

Και δε φτάνει τούτο. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 και κυρίως τη δεκαετία του 1980, ένα άλλο κύμα μετανάστευσης, η λεγόμενη αστυφιλία, χτυπά και

το χωριό μας και δυστυχώς ολοκληρη την ελληνική ύπαιθρο. Οι νέοι καταφεύγουν στις πόλεις Αθήνα, Γιάννινα. Τα σχολεία κλείνουν, τα χωράφια μένουν ακαλλιεργήτα. Μόνη παρηγοριά οι χωριανοί που ζουν στα Γιάννινα και τα Σαββατοκύριακα επισκέπτονται το χωριό και δίνουν μια ανάσα ζωής.

Τι είναι το Δεμάτι σήμερα; Ένα «Παγκόσμιο Χωριό» που με τις σύγχρονες δυνατότητες επικοινωνίας όλοι οι χωριανοί μπορούν να βρίσκονται κοντά ο ένας με τον άλλον, να συμπιάσουν, να συμπονούν, να αλληλοβοηθούνται, να χαίρονται, να δημιουργούν. Πως μας βλέπουν οι άλλοι; Απορούν και διερωτώνται, όταν για πρώτη φορά παρευρίσκονται σε εκδήλωση Δεματιωτών, όπως και σήμερα. Και είναι εύλογη η απορία: Μα που βρέθηκαν τόσο άνθρωποι; Από που ξεφύτρωσαν αυτοί; Είναι τόσο μεγάλο αυτό το χωριό; Και πού είναι τα σπίτια τους;

Αυτό είναι το μεγαλείο του χωριού μας! Η εσωτερική ανάγκη για παράδειγμα όλοι να παρευρίσκονται εξάπαντος στα μνημόσυνα ή σε άλλες εκδηλώσεις χαράς ή λύπης. Η αλληλοβοήθεια, η συνεργασία, η φιλοξενία, η αποφυγή των δικαστικών διενέξεων. Αυτό είναι το Δεμάτι... Αυτοί είμαστε... Κι έτσι θα παραμείνουμε...

Αγαπητοί χωριανοί ξενιτεμένοι, Θα σας αποχαιρετήσω απαγγέλλοντας ένα ποίημα για τους μετανάστες, που έγραψε και απήγγειλε κατά το 1^ο Πανδεματιώτικο Αντάμωμα το 1996, με διαχρονική όμως αξία, το μεγάλο τέκνο του χωριού μας, ο αείμνηστος πλέον Λεωνίδας Χρ. Κούλας:

ΔΕΜΑΤΙ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

ΠΡΩ. ΑΛΤΟ ΣΕΛ. 3

Καλοτυχιοι οι μεταναστες που θυμουνται
το πρωινό το γλυκοχάραμα της χρυσαυγής
στον τόπο που γεννιούνται.
Καλότυχιοι οι μετανάστες που θυμούνται
ζεστό κι ωραίο
το σπίτι τους το πατρικό.
Καλότυχιοι οι μετανάστες που θυμούνται
μια λέξη μόνο: πατρίδα
κι αυτή τους κάνουν να ξαναζήσουν από την αρχή.
Καλότυχα τα διαβατάρικα πουλιά
που δεν ξεχνούν τις στράτες του γυρισμού
από το λιοπύρι και το κάμα της Μαύρης Αφρικής
και τα δρολάπια και τους πάγους του Βορρά.
Καλότυχιοι στο νοσταλγικό τους γυρισμό,
στ' αντάμωμα, στη σιωπηλή κουβέντα
με όσους πριν απ' αυτούς περπάτησαν,
δούλεψαν, τραγούδησαν και χόρεψαν
στην Αγια-Μαρίνα, στον Αϊ-Γιώργη, στην Παναγία.
Καλότυχιοι που προσκυνάνε στις εκκλησιές
και στα ξωκλήσια που οι ίδιοι με περισσή αγάπη
ανύψωσαν στις κορυφές τ Αϊ-Λια, τ Αϊ-Θόδωρου,
στις ολοπράσινες πλαγιές του Αϊ-Δημήτρη,
του Αϊ-Γιώργη, του Αγίου Κωνσταντίνου.
της Αγίας Παρασκευής.

Καλότυχιοι που τηρούν στη μνήμη τους
το απαλό το χέρι του δασκάλου,
τη συμβουλή, τη μάθηση, το άνοιγμα της σκέψης
στον απέραντο κόσμο της γνώσης,
της γης και τ ουρανού.

Καλότυχος ο μετανάστης
που μαζί με τον παππού και τη βάβω
φέρνει στη μνήμη του τις ευλογίες των επισκόπων
του Παπατόλη, του Παπαθύμιου, του Παπακώστα,
του Παπαγιώργη, του Παπαχρήστου.

Γεια και χαρά σας Δεματιώτες αδερφοί!
Σεις που Δε σας λύγισαν οι κόποι και η φτώχεια.
Σεις που Δε σας πότισε με το νερό της λησμονιάς
η πλάνα η ξενιτιά.

Χαιρετώ τα Γεωργόπουλα, την Αγια-Βαρβάρα,
την Πλάκα και τις Τσιάλες,
το Δράκο και τους Βοτανσαίους,
την Κρανιά και τα Πλάγια του Κατσούλη,
τον Αϊ-Γιώργη και τη Μπραντόη,
το Σελιό και τους Μηλιωτάδες, το Χωριό
κι όλο το Δεμάτι με τα άξια του παιδιά.

Γεια και χαρά σας Δεματιώτες αδερφοί!

Κατευόδιο και καλοτάξιδοι
στις φτερούγες των πουλιών,
ανάμεσα από γαλήνιους ουρανούς,
εκεί που όλοι οι δρόμοι είναι ανοιχτοί

για να σας φέρουν ξανά στη νέα σας πατρίδα!

Γεια και χαρά σας, λοιπόν, Δεματιώτες αδελφοί!
Καλή αντάμωση στον ιερό τούτο τόπο το 2004!

Αυτοί που φεύγουν

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΙΩΤΗΣ

Έφυγε από κοντά μας, νεότατος, ο γαμπρός του
χωριού μας Ιωάννης Μανιώτης, σύζυγος της
Σταυρούλας Αλκ. Αγγέλη.

Ο Γιάννης Μανιώτης αγαπούσε το χωριό μας και
γι' αυτό έχτισε και σπίτι στους Μηλιωτάδες και
επισκέπτονταν το χωριό πολλές φορές το χρόνο.

Έμενε με την οικογένειά του στην Αθήνα, όπου
είχε μικρή βιοτεχνία πλαστικών ειδών.

Ήταν άνθρωπος αξιαγάπητος, φιλικού,
ευχάριστος, δημιουργικός.

Άφησε πίσω εκτός από τη σύζυγό του και τα
τρία παιδιά του, δυο αγόρια και ένα κορίτσι.

Αιωνία σου η μνήμη, αξέχαστε Γιάννη!

ΣΥΣΚΕΨΗ ΔΗΜΟΥ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ

ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουλίου στο Γρεβενίτι
σύσκεψη του Δήμου με τους Πολιτιστικούς Συλλόγους
του Ανατολικού Ζαγορίου, με θέμα τη συνεργασία για
την πολιτιστική δράση στην περιοχή

ΚΑΜΠΙΝΓΚ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ ΣΤΟΝ

ΑΡΑΧΘΟ

Το τριήμερο 28 έως 30 Ιουλίου διοργανώθηκε
για πρώτη φορά στις όχθες του ποταμού Αράχθου, κάτω
από τη γέφυρα Κράψης, εκδήλωση περιπέτειας με
RAFTING, KAYAK, TREKKING RIVER, ΙΠΠΑΣΙΑ,
ΤΟΞΟΒΟΛΙΑ, ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ, ΠΟΔΗΛΑΤΟ ΒΟΥΝΟΥ και
τα βράδια θέατρο, μουσική, χορός μπάρμπεκιου.

Την εκδήλωση διοργάνωσαν ο Δήμος
Παμβώτιδος, ο Πολ. Σύλλογος Δαφνούλας και η
Αδελφότητα Κρασιτών.

ΤΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΜΑΣ

Την 1^η Ιουλίου εορτή των Αγίων Αναργύρων,
στον **Καστανώνα** το Τοπικό Συμβούλιο και ο
Πολιτιστικός Σύλλογος διοργάνωσαν το πανηγύρι στην
πλατεία του χωριού.

Στις 2 Ιουλίου, εορτή των Αγίων Αναργύρων,
στην **Ποταμιά** η Αδελφότητα Κρυόβρυσης διοργάνωσε
το ημερήσιο πανηγύρι. Υπήρξε και λαχειοφόρος αγορά.

Στις 8 Ιουλίου, εορτή της Αγίας Κυριακής στους
Βουτανσαίους ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δεματίου «Η
Πρόοδος» διοργάνωσε το πανηγύρι στην πλατεία του
οικισμού.

Στις 17 Ιουλίου, εορτή της Αγίας Μαρίας, στο
Δεμάτι ο Εξωρ.- Εκπ/κός Σύλλογος Δεματίου «Ο Άγιος
Νικόλαος» διοργάνωσε το πανηγύρι στην πλατεία του
χωριού. Χόρους, χόρεψε, το χορευτικό συγκρότημα
Μπάφρας. Το ημερήσιο πανηγύρι έγινε στο χώρο του Ι.
Ναού Αγίας Μαρίας.

Στις 19, 20, 21 Ιουλίου, εορτή του Προφήτη Ηλία,
στο **Φλαμπουράρι** το Τοπικό Συμβούλιο διοργάνωσε το
πανηγύρι στην πλατεία του χωριού.

Στις 20, 21 Ιουλίου, εορτή του Προφήτη Ηλία στη
Δόλιανη το Τοπικό Συμβούλιο διοργάνωσε το πανηγύρι
στην πλατεία του χωριού.

Στις 26, 27 Ιουλίου, εορτή της Αγίας Παρασκευής
στον **Ανθρακίτη**, το Τοπικό Συμβούλιο διοργάνωσε το
πανηγύρι στην πλατεία του χωριού.

Στις 26, 27 Ιουλίου, εορτή της Αγίας Παρασκευής
στην **Πέτρα**, το Τοπικό Συμβούλιο διοργάνωσε το
πανηγύρι στην πλατεία του χωριού.

Μας διαβάζετε.

**Είμαστε σίγουροι γι' αυτό....
Μήπως όμως ξεχάσατε να
στείλετε τη συνδρομή σας;**